

Φάκελος Βιβλίου Ασθενών και Χρονιζόντων Προβλημάτων

Αμέσως μετά την συγκρότηση σε σώμα το Δ.Σ. της Εταιρείας μας βρέθηκε αντιμέτωπο τόσο με επίκαιρα, όσο και χρονίζοντα κυρίως επαγγελματικά προβλήματα. Βασιζόμενοι στην προεργασία που από παλαιότερα η Επιτροπή επαγγελματικών θεμάτων με μέλη τους Χρήστο Σιδέρη, Κατερίνα Ζαρμπή και Βενετία Χαρλαύτη είχε εισηγηθεί, έγινε επανιεράρχηση των προβλημάτων και στις 75 ημέρες που ακολούθησαν δρομολογήθηκαν οι ενέργειες που οδήγησαν σε ικανοποιητικές, πιστεύουμε, για την Ορθοδοντική κοινότητα εξελίξεις. Σαν πρώτο πρόβλημα προς επίλυση αναμφισβήτητη κρίθηκε ότι είναι το Βιβλίο των ασθενών για το οποίο τα μέλη του Δ.Σ. της Εταιρείας μας έλαβαν πολλά τηλεφωνήματα. Έτσι λοιπόν και μόνο γι' αυτό το θέμα απαιτείται η έκδοση εκτάκτου τεύχους των "Ορθοδοντικών Νέων".

1. Βιβλίο Ασθενών

1. Διαμαρτυρία προς το Υπουργείο Οικονομικών για την τήρηση του βιβλίου ασθενών

Η Εταιρεία μας ως επιστημονικός σύλλογος με στόχο την προαγωγή της Ορθοδοντικής ειδικότητας επιβάλλεται να έχει γνώμη για οποιοδήποτε θέμα επιστημονικό ή μη και να εκφράζει προς τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας την άποψή της. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΓΜΕ υποστηρίζουσα πλήρως τις αγωνιστικές διεκδικήσεις της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας, απέστειλε την παρακάτω επιστολή προς το Υπουργείο Οικονομικών ζητώντας συνάντηση με τον αρμόδιο Υφυπουργό κο Φλωρίδη.

Αρ πρ 728

Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 2003

Προς τον Υφυπουργό Οικονομικών
Κο Γ. Φλωρίδη

Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,

Θα θέλαμε να σας κάνουμε γνωστό ότι το βιβλίο ασθενών, το οποίο επεβλήθη με το άρθρο 2 §16 του Ν. 3052/02 στους οδοντιάτρους, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών ορθοδοντικών, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στους τελευταίους για τους ακόλουθους λόγους:

1) Οι ειδικοί ορθοδοντικοί παρακολουθούν ασθενείς συνήθως από την ηλικία των 7 ετών και ορισμένες φορές από την ηλικία των 5 ετών. Στο 95% των περιπτώσεων δεν παρεμβαίνουν σ' αυτήν την ηλικία παρά μόνον πολλά χρόνια αργότερα που μπορεί να φτάσει και μέχρι την ενηλικίωση. Σ' αυτές τις περιπτώσεις μέχρι την έναρξη της ενεργούς ορθοδοντικής θεραπείας δεν χρεώνεται κατά κανόνα επίσκεψη. Οι ασθενείς αυτοί θα κληθούν να πληρώσουν με την έναρξη της ενεργούς θεραπείας. Αποτελούν λοιπόν επένδυση για ένα ιατρείο αφού εξασφαλίζουν την προοπτική έναρξης νέων περιστατικών.

2) Με την έναρξη της θεραπείας οι ορθοδοντικοί πληρώνονται συχνά με συγκεκριμένα ποσά, άλλοτε στην αρχή και άλλοτε με την λήξη της ορθοδοντικής θεραπείας που μπορεί να διαρκέσει από ένα (1) έως και δεκαπέντε (15) χρόνια σε ειδικές περιπτώσεις όπως επί παραδείγματι σε σκελετικά περιστατικά ΙΙΙ τάξεως, συνδρόμων, ασθενείς με σχιστίες κ.α.

3) Με το πέρας της ενεργούς ορθοδοντικής θεραπείας ακολουθεί περίοδος διατήρησης του ορθοδοντικού αποτελέσματος με μηχανήματα συγκράτησης, που μπορεί να διαρκέσει εφ' όρου ζωής. Οι ασθενείς αυτοί μπορεί να επισκέπτονται τον ιατρό μετά τον πρώτο χρόνο μια φορά το εξάμηνο, το έτος ή την διετία και κατά κανόνα δεν χρεώνεται η παρακολούθησή τους αυτή, αφού σε αυτούς οι ορθοδοντικοί στηρίζονται για την σύσταση νέων ασθενών και την συνέχιση της λειτουργίας του ιατρείου τους.

Κύριε Υφυπουργέ, ελπίζουμε με αυτά που εκθέσαμε να γίνεται αντιληπτό ότι από τους 100 ασθενείς που ενδεχομένως βρίσκονται σε ένα ιατρείο, ένα μόνο μικρό ποσοστό αυτών είναι με τα σημερινά δεδομένα οικονομικά τακτοποιημένο και επομένως θα πρέπει να έχουν εκδοθεί γι' αυτούς αποδείξεις. Η τήρηση βιβλίου ασθενών όπου η πλειοψηφία των εγγεγραμμένων δε θα έχει εκδομένη απόδειξη, θα είναι προβληματική γιατί ενώ στην πραγματικότητα ο Ορθοδοντικός θα είναι φορολογικά απολύτως ειλικρινής, τυπικά θα καταστεί "ευάλωτος" σε περίπτωση φορολογικού ελέγχου. Το Δ.Σ. της Εταιρείας μας παρακαλεί θερμά, όπως δεχθείτε μία συνάντηση μαζί μας, ώστε να σας ενημερώσει αναλυτικά για τις συνέπειες που επιφέρει η πλήρης εφαρμογή του βιβλίου ασθενών.

Ο Πρόεδρος
Βασίλειος Σταθόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας
Γεράσιμος Αγγελόπουλος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φάκελος Βιβλίου Ασθενών	1
Διαμαρτυρία προς Υπουργείο Οικονομικών	1
Στήριξη απόφασης Ε.Ο.Ο. για μη θεώρηση βιβλίου ασθενών	2
Απλοποίηση βιβλίου ασθενών	2
Κάλυψη συναδέλφων από ΣΔΟΕ	5

Ακτινογραφικό οδοντιατρικό μηχανήμα	6
--	----------

Ασφαλιστικά Ταμεία	7
---------------------------------	----------

Διαφημιστική εξόρμηση	7
------------------------------------	----------

Ανάλυση κοινής δράσης ορθοδοντικών εταιρειών-ΕΣΟΕ	8
--	----------

Επιτυχία της ΕΟΟ και των Οδ/κών Συλλόγων	8
---	----------

Αμοιβές προσωπικού Ιατρείων 2003 ...	8
---	----------

Ημερίδες	8
-----------------------	----------

2. Στήριξη απόφασης της Ε.Ο.Ο. για μη θεώρηση Βιβλίου Ασθενών

Παράλληλα αναζητήσαμε τον τρόπο με τον οποίο θα κρατείται το συνενωμένο βιβλίο "Βιβλίο Επίσκεψης Ασθενών-Εσόδων-Εξόδων" ώστε να ενημερώσουμε τους συναδέλφους και κυρίως όσους σπρίζοντας την απόφαση της Γ.Σ. της Ε.Ο.Ο. δεν θεώρησαν βιβλίο ασθενών. Διαβάζουμε από την έκδοση του Δ. Σταματόπουλου "Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων" περί πρόσθετων βιβλίων ιατρών σελ. 531-532:

Από τις διατάξεις του άρθρου 64 παρ.11 του ν. 2065/92 παρέχεται η δυνατότητα να μην τηρείται βιβλίο ασθενών, αλλά να αναπληρώνεται αυτό από το Βιβλίο Εσόδων-Εξόδων. Αυτό όμως μπορεί να γίνει με τις εξής προϋποθέσεις:

α' τρόπος

Να ενημερώνεται το βιβλίο στη στήλη των εσόδων αμέσως με την είσοδο του ασθενή. Δηλαδή να αναγράφεται η χρονολογία και στη στήλη της αιτιολογίας το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του ασθενή. Στη συνέχεια με την έκδοση της Α.Π.Υ. να συμπληρωθεί ο αριθμός της στο τηρούμενο βιβλίο και το ποσό της αμοιβής. Ο τρόπος αυτός εξυπηρετεί τους γιατρούς που αμοιβόνται σε κάθε επίσκεψη, δεν μπορεί πρακτικά να τηρηθεί από τους γιατρούς που αμοιβόνται με διάφορο τρόπο.

β' τρόπος

Να χωριστεί το βιβλίο Εσόδων-Εξόδων στα δύο. Δηλαδή από τη μέση και πίσω με κατάλληλη γραμμογράφηση να τηρείται ως βιβλίο ασθενών και στο πρώτο μέρος για αναγραφή των Εσόδων-Εξόδων.

Σημειώνεται για την περίπτωση αυτή ή όταν τηρείται χωριστό βιβλίο Ασθενών, ότι επιτρέπεται, όπως εξάλλου είναι γνωστό, τα έσοδα να καταχωρούνται ημερήσια με αναγραφή του πρώτου και του τελευταίου αριθμού των Α.Π.Υ.

ζ' Παραβάσεις

Για κάθε παράβαση σχετικά με το βιβλίο Ασθενών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. όπως προβλέπεται από την παρ. 11 του άρθρου 64 του ν. 2065/92. Δηλαδή αν διαπιστωθεί ότι ένας γιατρός δεν καταχώρησε 15 ασθενείς-πελάτες του τα πρόστιμα που θα επιβληθούν είναι 15.

Παρόλο λοιπόν, που οι ίδιοι οι παράγοντες του Υπουργείου Οικονομικών στις ερμηνευτικές εγκυκλίους προς τις Δ.Ο.Υ. δηλώνουν ότι το συνενωμένο βιβλίο "...δεν μπορεί πρακτικά να τηρηθεί από τους γιατρούς (βλέπε ορθοδοντικούς) που αμοιβόνται με διάφορο τρόπο..." (α' τρόπος) και για τον β' τρόπο δεν ενημερωθήκαμε, σπρίξαμε την απόφαση της Ε.Ο.Ο. Μέσω δηλώσεων όμως του Δ.Σ. μας, προτρέπαμε τους συναδέλφους, ήδη από τον Δεκέμβριο του 2002, να κρατούν το συνενωμένο βιβλίο για να μην υποστούν κυρώσεις σε περίπτωση ελέγχου αναγράφοντας τα στοιχεία που απαιτεί η γενικόλογη εγκύκλιος του Κώδικα (δημοσιεύθηκε στο τεύχος 3 των "Ορθοδοντικών Νέων").

3. "Απλοποίηση" του Βιβλίου Ασθενών για τους Ορθοδοντικούς

Αμέσως με την κατά τον νόμο εφαρμογή του βιβλίου Ασθενών από 1/1/2003 βλέποντας τις δυσκολίες τήρησης του "συνενωμένου βιβλίου" και θέλοντας να καλύψουμε την περίπτωση μη απόσυρσης του βιβλίου Ασθενών, καταθέσαμε υπόμνημα στις 10/1/2003 με ημερομηνία 8/1/03 στη διεύθυνση Κώδικα Βιβλίων ζητώντας διευκρινήσεις για την εφαρμογή του.

Σε μια συνάντηση-διαπραγμάτευση 3½ ωρών στις 21 Ιανουαρίου με τον εισηγητή-συντάκτη της απάντησης του υπομνήματός μας, τον διευθυντή του Κώδικα κ. Γ. Μαρίνη και της διευθύντριας της υπηρεσίας Στοιχείων του Υπουργείου

Οικονομικών κας Μ. Γυφτάκη συζητήθηκαν σημεία προς σημεία τα ζητήματα που τέθηκαν. Σας παραθέτουμε την επιστολή με αρ.πρ 727, όπως ακριβώς εγχειρίσθηκε από τον Πρόεδρο και τον Γεν. Γραμματέα της ΕΟΓΜΕ ενσωματώνοντας σε κάθε ερώτηση τις απαντήσεις, όπως προκύπτουν από την ερμηνευτική εγκύκλιο και υπαγορεύτηκαν απ' τον αρμόδιο υπάλληλο του Κώδικα. Τέλος, στην παράσταση της 4/2/03 συντάχθηκε, με τις υποδείξεις και οδηγίες του αρμόδιου υπαλλήλου του Κώδικα κ. Ευθύμιου Σαίτη, το αναλυτικό κατά περίπτωση Υπόδειγμα συμπλήρωσης του βιβλίου ασθενών που δημοσιεύεται για διευκόλυνσή σας στη σελίδα 4.

Αρ.πρ 727

Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 2003

Προς τον προϊστάμενο Διευθύνσεως Κώδικα Κ.Β.Σ.
Υπουργείου Οικονομικών
Κο Μαρίνη Ιωάννη

Αξιότιμε κύριε Διευθυντά,

Θα θέλαμε να σας κάνουμε γνωστό ότι το βιβλίο ασθενών, το οποίο επεβλήθη με το άρθρο 2 §16 του Ν. 3052/02 στους οδοντιάτρους, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών ορθοδοντικών, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή στους τελευταίους για τους ακόλουθους λόγους (ακολουθούν οι λόγοι που παραθέσαμε-βλέπε επιστολή προς Υφυπουργό Οικονομικών).

Κύριε Διευθυντά, ελπίζω με αυτά που εκθέσαμε να γίνεται αντιληπτό ότι από τους 100 ασθενείς που ενδεχομένως βρίσκονται σε ένα ιατρείο, ένα μόνο μικρό ποσοστό αυτών είναι με τα σημερινά δεδομένα οικονομικά τακτοποιημένο και επομένως θα πρέπει να έχουν εκδοθεί γι' αυτούς αποδείξεις. Η τήρηση βιβλίου ασθενών όπου η πλειοψηφία των εγγεγραμμένων δε θα έχει εκδομένη απόδειξη, θα είναι προβληματική γιατί ενώ στην πραγματικότητα ο Ορθοδοντικός θα είναι φορολογικά απολύτως ειλικρινής, τυπικά θα καταστεί "ευάλωτος" σε περίπτωση φορολογικού ελέγχου. Το Δ.Σ. της Εταιρείας μας παρακαλεί θερμά, όπως δεχθείτε μία συνάντηση μαζί μας, ώστε να σας ενημερώσει αναλυτικά για τις συνέπειες που επιφέρει η πλήρης εφαρμογή του βιβλίου ασθενών.

Παράλληλα, θα παρακαλούσαμε να μας διευκρινίσετε τα ακόλουθα συγκεκριμένα ερωτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του βιβλίου ασθενών, ώστε με τη σειρά μας να ενημερώσουμε τα μέλη μας:

α1. Ο ασθενής με τους οικείους του έρχεται για πρώτη επίσκεψη-ενημέρωση στο ιατρείο. Στην περίπτωση που δεν ζητείται αμοιβή, που κατά κανόνα γίνεται, **πώς καταγράφεται και τι παραστατικό εκδίδεται;**

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ, στην στήλη "παρατηρήσεις" σημειώνεται: "**έλεγχος**", **δεν εκδίδεται παραστατικό** αν δεν υπάρξει αμοιβή (γιατί δεν υπάρχει υποχρέωση έκδοσης).

α2. Ο ίδιος ασθενής χωρίς να έχει αποφασίσει ακόμη την έναρξη της προτεινόμενης θεραπείας ή να το έχει ζητήσει στην πρώτη επίσκεψη επιθυμεί μια δεύτερη ενημερωτική συνάντηση η οποία γίνεται δεκτή από τον Ορθοδοντικό, χωρίς αμοιβή πάντοτε, για επαγγελματικούς λόγους. Πώς εγγράφεται στο βιβλίο και τι παραστατικό εκδίδεται;

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ, στην στήλη "παρατηρήσεις" σημειώνεται: "**έλεγχος**", **δεν εκδίδεται παραστατικό** αν δεν υπάρξει αμοιβή.

β. Ο ασθενής της κατηγορίας (1) από τα 5 μέχρι τα 12 έτη που θα αρχίσει η ορθοδοντική θεραπεία πραγματοποιεί 14 ή περισσότερες επισκέψεις παρακολούθησης στον ειδικό Ορθοδοντικό χωρίς αμοιβή. Τι στοιχείο εκδίδεται, αν χρειάζεται

ΦΑΚΕΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟ ΑΣΘΕΝΩΝ

και πώς καταγράφεται στο βιβλίο ασθενών;

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ, με ημερομηνία έναρξης στην πρώτη επίσκεψη και λήξη στην ίδια καταχώρηση στο τέλος της παρακολούθησης, στην στήλη "παρατηρήσεις" σημειώνεται: "συνεχίζονται οι επισκέψεις-έλεγχος", δεν εκδίδεται παραστατικό αν δεν υπάρξει αμοιβή, (γιατί δεν υπάρχει υποχρέωση έκδοσης ΑΠΥ)

γ1. Ο ασθενής της περίπτωσης (2) στη διάρκεια των 25-50 επισκέψεων που διαρκεί η ενεργός θεραπεία του, εγγράφεται την πρώτη φορά στο βιβλίο ασθενών και σημειώνεται η λήξη της ενεργούς θεραπείας, ή εγγράφεται κάθε φορά που προσέρχεται στο ιατρείο στις 25-50 παραπάνω επισκέψεις (η πλειοψηφία των οποίων διαρκεί λίγα μόνο λεπτά);

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ με ημερομηνία έναρξης στην αρχή της θεραπείας και συμπληρώνεται η ημερομηνία λήξης στο τέλος της θεραπείας στην ίδια γραμμή στη στήλη "σχετικό παραστατικό" (πρόταση), στην στήλη παρατηρήσεις σημειώνεται: "συνεχίζονται οι επισκέψεις-υπηρεσίες ορθοδοντικής", στη στήλη "είδος υπηρεσίας" ή με ενωμένες τις στήλες "επάγγελμα/είδος υπηρεσίας" εγγράφονται ο αύξων αριθμός και η αξία της ΑΠΥ. (Σε περίπτωση τμηματικής εξόφλησης οι α/α και οι αξίες των ΑΠΥ)

γ2. Εάν ο ίδιος ασθενής προσέλθει εκτάκτως για να εξετασθεί για κάποια ενόχληση ή να αντικαταστήσει ένα μηχανήμα που έχασε (φαινόμενο αρκετά συχνό, όπου εξετάζεται για 1 λεπτό ή του χορηγείται στο χώρο του εξεταστήριου το νέο μηχανήμα), εγγράφεται στο βιβλίο ασθενών; Αν ο έλεγχος ή η χορήγηση του απολεσθέντος μηχανήματος γίνει από το παραϊατρικό προσωπικό αλλάζει κάτι;

Απάντηση: Καλύπτεται από την γ1-Δεν εγγράφεται στο βιβλίο

γ3. Για εκείνους τους ασθενείς που την 1.1.2003 η θεραπεία τους βρίσκεται σε εξέλιξη, έχουν εξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους και παραλάβει τις αποδείξεις τους, μετά την 1.1.2003 στην καταγραφή τους στο βιβλίο συμπληρώνονται αναδρομικά οι αποδείξεις των προηγούμενων χρόνων ή εγγράφονται σαν "συνεχίζονται οι επισκέψεις" χωρίς να παριστάνονται αποδείξεις αφού δεν θα εκδοθούν άλλες;

Απάντηση: Όπως η γ1 και στη στήλη "επάγγελμα-είδος υπηρεσίας" συμπληρώνεται: "έχουν εξοφληθεί μέχρι 31/12/2002" χωρίς να αναγραφούν οι ήδη εκδοθείσες ΑΠΥ.

δ. Οι ασθενείς της περίπτωσης (3) μετά τη λήξη της ενεργούς θεραπείας παρακολουθούνται ανά δίμηνο ή τρίμηνο και με την πάροδο του πρώτου χρόνου αραιότερα για τη διατήρηση του θεραπευτικού αποτελέσματος για πολλά χρόνια. Όταν παρακολουθούνται δωρεάν (στην πραγματικότητα σε ποσοστό που προσεγγίζει το 100% για λόγους συστάσεων νέων ασθενών και συνέχιση της λειτουργίας του ιατρείου) πώς εγγράφονται στο βιβλίο ασθενών και εκδίδεται αποδείξη παροχής υπηρεσιών ή όχι;

Απάντηση δ1: εάν ο ορθοδοντικός θεωρεί το διάστημα συγκράτησης τμήμα της θεραπείας του (εννοείται το χρονικό διάστημα που υπάρχουν περιοδικές επισκέψεις σχετικά σύντομες π.χ. ανά 3 μήνες) χωρίς να δηλώσει λήξη, όπως στη γ1, συνεχίζει να τον βλέπει χωρίς νέα καταχώρηση.

Απάντηση δ2: εάν ο ορθοδοντικός έχει σημειώσει ημερομηνία λήξης στο τέλος της ενεργού θεραπείας, ο ασθενής εγγράφεται στο βιβλίο κάθε φορά με έκδοση του ανάλογου παραστατικού.

ε. Ασθενής σε θεραπεία, που δεν θα ζητηθεί αμοιβή (συνάδελφος, συγγενής...κλπ...κλπ)

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ με ημερομηνία έναρξης και

λήξης στο τέλος της θεραπείας (πρόταση: στη στήλη "σχετικό παραστατικό"), στην στήλη παρατηρήσεις σημειώνεται: "συνεχίζονται οι επισκέψεις-υπηρεσίες ορθοδοντικής", στη στήλη "είδος υπηρεσίας" ή με ενωμένες τις στήλες "επάγγελμα-είδος υπηρεσίας" εγγράφεται και άρα εκδίδεται μία δωρεάν ΑΠΥ για όλη τη θεραπεία.

στ. Ο ασθενής που δεν εκπληρώνει τις οικονομικές του υποχρεώσεις μέχρι το τέλος της θεραπείας λόγω πραγματικής αδυναμίας ή μη θα εμφανίζει "συνεχιζόμενες επισκέψεις" χωρίς Α.Π.Υ. Τι θα πρέπει να αναφέρεται στο βιβλίο ασθενών στη περίπτωση αυτή;

Απάντηση: Εγγράφεται άπαξ (όπως γ1) με ημερομηνία έναρξης και σημειώνεται η λήξη στο τέλος της θεραπείας στη στήλη "σχετικό παραστατικό" (πρόταση), στην στήλη παρατηρήσεις σημειώνεται: "συνεχίζονται οι επισκέψεις-υπηρεσίες ορθοδοντικής". Δεν εκδίδεται παραστατικό μέχρι να τακτοποιήσει την οφειλή του.

ζ. Ασθενής κωλυμένου συναδέλφου παρουσιάζεται για μία ή περισσότερες επισκέψεις

Απάντηση: Εγγράφεται κάθε φορά που προσέρχεται, σημειώνεται η ημερομηνία επίσκεψης, στην στήλη "παρατηρήσεις" σημειώνεται: "εξέταση για εξυπηρέτηση συναδέλφου" και εκδίδεται ΑΠΥ δωρεάν, αν δεν υπάρξει αμοιβή.

Εάν εκτός των ολίγων επισκέψεων κατά τη διάρκεια της ενεργούς θεραπείας που θα πληρώσει ο ασθενής και θα εκδοθεί Α.Π.Υ., για τις επισκέψεις προ και μετά ενεργούς θεραπείας εκδοθεί Α.Π.Υ. δωρεάν σύμφωνα με την §2 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ. και την αναφορά της ερμηνευτικής εγκυκλίου 2.16.2.2. περί χρόνου τήρησης ενημερωσης-τρόπος τήρησης του βιβλίου ασθενών τότε το ποσοστό των εκδομένων δωρεάν αποδείξεων στο Ορθοδοντικό Ιατρείο θα κυμαίνεται από 80% έως 90% του αριθμού των συνολικών νομίμως εκδοθέντων αποδείξεων. Είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του ισχύοντα Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή υπάρχει περιορισμός στο ποσοστό των δωρεάν αποδείξεων;

Απάντηση: Δεν τίθεται όριο έκδοσης αποδείξεων δωρεάν, που ως πραγματικό γεγονός, όπως γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών, κρίνεται από τον αρμόδιο έλεγχο.

Ακολουθεί η εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών που μας κοινοποιήθηκε σαν απάντηση στο μνημόνιο που καταθέσε η Εταιρεία μας την 10/1/2003, για τον τρόπο τήρησης του βιβλίου ασθενών. Παραθέτουμε το πλήρες κείμενο προς ενημέρωσή του λογιστή σας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 15ης ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
 ΤΜΗΜΑ Α' - Β'

Αθήνα, 4 Φεβρουαρίου 2003
 Αρ.Πρωτ.: 1010790/130/0015

Ταχ.Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
 Ταχ.Κώδικας : 101 84 ΑΘΗΝΑ
 Πληροφορίες: Ευθ. Σαίτης
 Τηλέφωνο : 2103638389

Προς: 1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
 Θεμιστοκλέους 38
 106 78 ΑΘΗΝΑ
 2. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ & ΓΝΑΘΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ
 Κυβέλης 1
 106 82 ΑΘΗΝΑ
 Κον.: Σ.Δ.Ο.Ε.
 Κεντρική Υπηρεσία

ΘΕΜΑ: "Τήρηση βιβλίου επίσκεψης ασθενών από τους οδοντιάτρους".

ΣΧΕΤ: α) Το 37/Φ51/20.1.2003 έγγραφο της Ε.Ο.Ο.
 β) Το 727/8.1.2003 έγγραφο της Ε.Ο.Γ.Μ.Ε

BIBLIO ΑΣΘΕΝΩΝ

A/A ΚΑΙ

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	~~ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ~~
α1	Πρώτη επίσκεψη χωρίς αμοιβή	Ίστρου 125, Αθήνα	
α1	Δεύτερη επίσκεψη-ενημέρωση χωρίς αμοιβή	Ίστρου 125, Αθήνα	
β	Παρακολούθηση πριν τη θεραπεία	Πεντέλης 164, Περιστερί	
γ1	Ασθενής σε ορθοδοντική θεραπεία	Γιαμπουδάκη 3, Ρέθυμνο	
γ3	Ασθενής σε θεραπεία που έχει εξωφλήσει μέχρι 31/12/2002	Γιαμπουδάκη 3, Ρέθυμνο	
δ1	Ασθενής σε φάση συγκράτησης με ή χωρίς μηχανισμό	Πολυτεχνείου 833, Πειραιάς	
δ2	Ασθενής σε φάση συγκράτησης με ή χωρίς μηχανισμό	Πολυτεχνείου 833, Πειραιάς	
ε	Ασθενής σε θεραπεία που δεν θα ζητηθεί αμοιβή	Διάκου 220, Κάλυμνος	
στ	Ασθενής που δεν εκπληρώνει τις οικονομικές υποχρεώσεις του	Κυψέλης 852, Βόλος	
ζ	Ασθενής κωλυομένου συναδέλφου για έκτακτη επίσκεψη	Μητροπόλεως 432, Θεσ/νίκη	

Με τις διατάξεις της παραγράφου 16 του άρθρου 2 του ν.3052/24.9.2002 (ΦΕΚ 221 Α'), θεσπίστηκε η τήρηση πρόσθετου βιβλίου επίσκεψης ασθενών από τους οδοντίατρους και τις οδοντιατρικές εταιρείες, η τήρηση του οποίου δεν επιβάλλει καμία πρόσθετη φορολογία, ούτε επηρεάζει τον καθορισμό ή τον τρόπο καταβολής της αμοιβής. Η υποχρέωση αυτή ισχύει από 1.1.2003 και δεν αντιμετωπίζεται περίπτωση ανάκλησής της.

Με εγκύκλιο (1099747/840/ΠΟΛ.1271/12-12-2002), δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3052/2002, για την τήρηση του βιβλίου επίσκεψης ασθενών. Μετά την συνάντηση με τους εκπροσώπους σας, διευκρινίζονται και συνοψίζονται τα θέματα που τέθηκαν:

Τήρηση βιβλίου επίσκεψης ασθενών στο εσόδων-εξόδων ή χωριστά

Έχει ήδη παρασχεθεί η ευχέρεια να μη θεωρηθεί ιδιαίτερο βιβλίο επίσκεψης ασθενών, αλλά να χρησιμοποιηθεί το ήδη τηρούμενο χειρόγραφο βιβλίο εσόδων-εξόδων, που έχει θεωρηθεί μέχρι της 31.12.2002, το οποίο θα τηρείται παράλληλα και ένα βιβλίο ασθενών, δηλαδή να ορισθούν συγκεκριμένες χωριστές σελίδες στο τέλος του βιβλίου εσόδων-εξόδων και να τηρούνται ως βιβλίο επίσκεψης ασθενών.

Εξαιρετικά για τη διευκόλυνση των υπόχρων, για το πρώτο διάστημα εφαρμογής και όχι πέραν της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2003, παρέχεται επιπλέον η ευχέρεια, να χρησιμοποιηθούν οι θεωρημένες τελευταίες σελίδες μηχανογραφικά τηρούμενου βιβλίου εσόδων-εξόδων, ως βιβλίο επίσκεψης ασθενών με δυνατότητα ενημέρωσής του χειρόγραφα.

Σημειώνεται ότι, όταν εξαντληθεί ο χώρος που έχει ορισθεί ως βιβλίο επίσκεψης ασθενών ή το χειρόγραφο βιβλίο εσόδων-εξόδων, είναι δυνατόν να θεωρηθούν είτε δύο νέα βιβλία, ένα εσόδων-εξόδων και ένα επίσκεψης ασθενών, είτε να θεωρηθεί ένα χειρόγραφο συνενωμένο "βιβλίο επίσκεψης Ασθενών-Εσόδων-Εξόδων".

Στη μηχανογραφική τήρηση του βιβλίου εσόδων-εξόδων, για πράξεις (καταχωρήσεις) από 1.1.2003 και δεδομένης της κατάρτησης της θεώρησής του (θεωρείται μνημιαία κατάσταση), πρέπει να θεωρηθεί ιδιαίτερο βιβλίο επίσκεψης ασθενών, είτε χειρόγραφο είτε μηχανογραφικό. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι, εάν το βιβλίο επίσκεψης ασθενών τηρείται μηχανογραφικά πρέπει να

εκτυπώνεται σε θεωρημένο χαρτί, με την είσοδο του ασθενή στο χώρο της εξέτασης.

Για το πρώτο διάστημα εφαρμογής, τυχόν καταχωρήσεις των δεδομένων του βιβλίου επίσκεψης ασθενών στο βιβλίο εσόδων-εξόδων με διαφορετικό τρόπο **δεν θα επισύρουν πρόστιμο, θεωρούμενες ως μικροπαρατυπίες.**

Περιεχόμενο-δεδομένα του βιβλίου επίσκεψης ασθενών

1) Το βιβλίο αυτό είναι θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. 2) Δεν υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσής του όταν ο ασθενής βρίσκεται στο χώρο αναμονής, 3) **Ενημερώνεται μόνο για τους ασθενείς που εισέρχονται στο χώρο της εξέτασης ή της παροχής των ιατρικών υπηρεσιών. Φορολογικός έλεγχος εντός του χώρου εξέτασης ή παροχής υπηρεσιών δεν διενεργείται κατά τη διάρκεια της εξέτασης ή της νοσηλείας.**

Καταχωρούνται δε σε αυτό, όλες οι περιπτώσεις, έστω και εάν πρόκειται για έλεγχο και πιθανή ιατρική περίθαλψη, ή για έκτακτη επίσκεψη με σκοπό τη βελτίωση ή προσαρμογή, που η κυρίως υπηρεσία έχει ήδη ολοκληρωθεί στο παρελθόν.

Αυτονότο είναι ότι, στο βιβλίο επίσκεψης ασθενών καταχωρούνται τα στοιχεία του ασθενή και όχι άλλων προσώπων (συνόδων μικρών παιδιών κ.λπ.) που απλά βρίσκονται στο χώρο της εξέτασης **μαζί** με τον ασθενή.

Συνεχιζόμενες επισκέψεις (θεραπείες)

Στις περιπτώσεις που οι παρεχόμενες υπηρεσίες, ολοκληρώνονται ύστερα από πολλές επισκέψεις έχει δοθεί η δυνατότητα, το πρόσθετο βιβλίο να ενημερώνεται με την έναρξη της παροχής υπηρεσίας (πρώτη επίσκεψη του ασθενή) με ένδειξη-σημείωση "συνεχίζονται οι επισκέψεις" και όταν ολοκληρωθεί η υπηρεσία να συμπληρώνεται στην αρχική καταχώριση η ημερομηνία που ολοκληρώνεται η υπηρεσία. Στην περίπτωση αυτή **οι ενδιάμεσες επισκέψεις δεν απαιτείται να καταχωρούνται.**

Παροχή υπηρεσιών χωρίς αμοιβή

Για τη παροχή οδοντιατρικών υπηρεσιών χωρίς αμοιβή (δωρεάν) θα γίνεται σχετική καταχώριση στο βιβλίο ασθενών και θα εκδίδονται αποδείξεις παροχής υπηρεσιών με την ένδειξη "δωρεάν", ενώ στις περιπτώσεις που αφορούν έλεγχο για πιθανή οδοντιατρική φροντίδα για τις οποίες ενημερώνεται το πρόσθετο βιβλίο, και δεν υπάρχει απαίτηση αμοιβής, **δεν** εκδίδεται απόδειξη παροχής υπηρεσιών "δωρεάν", αλλά πρέπει να σημειώνεται στο βιβλίο η

ΒΙΒΛΙΟ ΑΣΘΕΝΩΝ

ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

~~ΕΙΔΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ~~	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ	~~ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ~~	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ημ/νια επίσκεψης		έλεγχος
	ημ/νια επίσκεψης		έλεγχος
	ημ/νια έναρξης	ημ/νια λήξης	συνεχίζονται οι επισκέψεις - έλεγχος
	ημ/νια έναρξης	ημ/νια λήξης	συνεχίζονται οι επισκέψεις - υπηρεσίες ορθοδοντικής
"έχουν εξωφληθεί μέχρι 31/12/2002"	ημ/νια πρώτης επίσκεψης μετά 1/1/03	ημ/νια λήξης	συνεχίζονται οι επισκέψεις - υπηρεσίες ορθοδοντικής
Δεν γίνεται καταχώρηση (βλ. απάντηση δ1 σελ. 3)			
ΔΩΡΕΑΝ ή ανάλογο παραστατικό	ημ/νια επίσκεψης		υπηρεσίες ορθοδοντικής
ΔΩΡΕΑΝ	ημ/νια έναρξης	ημ/νια λήξης	συνεχίζονται οι επισκέψεις - υπηρεσίες ορθοδοντικής
	ημ/νια έναρξης	ημ/νια λήξης	συνεχίζονται οι επισκέψεις - υπηρεσίες ορθοδοντικής
ΔΩΡΕΑΝ	ημ/νια επίσκεψης		εξέταση για εξυπηρέτηση συναδέλφου

ένδειξη "έλεγχος".

Ειδικά, όσον αφορά τους ορθοδοντικούς, λόγω και των ιδιαίτερων της άσκησης της δραστηριότητας, διευκρινίζουμε τα ακόλουθα. Είναι δυνατόν, το στάδιο μετά την πρώτη ή τις πρώτες επισκέψεις "ελέγχου" του ασθενή, κατά το οποίο, συνήθως απλώς διαπιστώνουν απαραίτητες επεμβάσεις που πρόκειται να γίνουν από (άλλο) οδοντογίατρο ή παρακολουθούν μόνο προληπτικά τον ασθενή, να αντιμετωπίζονται κατά την τήρηση του βιβλίου επίσκεψης ασθενών, ως παροχή υπηρεσίας που διαρκεί με την παρατήρηση "συνεχίζονται οι επισκέψεις-έλεγχος", εφόσον δεν λαμβάνεται ιδιαίτερη αμοιβή. Όταν αρχίσουν οι ορθοδοντικές υπηρεσίες γίνεται νέα καταχώρηση με τη χρονολογία αυτή και τα στοιχεία του ασθενή με την παρατήρηση "συνεχίζονται οι επισκέψεις-υπηρεσίες ορθοδοντικής".

Έκδοση αποδείξεων παροχής υπηρεσιών

Οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών που εκδίδουν πλέον οι οδοντίατροι, ύστερα και από την υποχρεωτική τήρηση του βιβλίου επίσκεψης ασθενών είναι αθεώρητες, για όσες συναλλαγές καταχωρούνται στο βιβλίο επίσκεψης ασθενών. Τυχόν υπηρεσίες που παρέχονται εκτός ιατρείου, δεν καταχωρούνται στο βιβλίο επίσκεψης ασθενών και για αυτές εκδίδονται θεωρημένες αποδείξεις.

Έκδοση αθεώρητων αποδείξεων

Για την έκδοση αθεώρητων στοιχείων πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., πριν την πρώτη έκδοση αθεώρητων στοιχείων, κατάσταση εις διπλούν, στην οποία θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, ο ΑΦΜ, η διεύθυνση της έδρας, η κατηγορία των βιβλίων, το επάγγελμα το είδος και ο αύξων αριθμός έναρξης της αριθμησης των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών που θα εκδίδονται αθεώρητα. Η υποβολή για πρώτη φορά της κατάστασης αυτής, γίνεται στο χρόνο που πρόκειται να προβεί ο υπόχρεος στην έκδοση αθεώρητων, όταν δηλαδή εξαντληθούν τα θεωρημένα αποθέματα, γεγονός που μπορεί να συμβεί σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο μέσα στο 2003, 2004 κ.λπ. Οι αθεώρητες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, πρέπει να αναγράφουν εντύπως ή με σφραγίδα, σε όλα τα αντίτυπα, τη φράση "ΑΘΕΩΡΗΤΑ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΥΟ ΠΟΛ.1166/2002".

Εντός της επόμενης ημέρας έκδοσής τους, καταχωρείται στο βιβλίο επίσκεψης ασθενών, η αξία και ο αύξων αριθμός του εκδοθέντος στοιχείου.

Εάν η είσπραξη του ποσού αφορά περισσότερες από μία καταχωρήσεις-επισκέψεις ασθενών, τα παραπάνω στοιχεία θα αναγράφονται σε όλες τις καταχωρήσεις του ασθενή.

Τέλος, διευκρινίζουμε ότι, η υποχρέωση τήρησης του βιβλίου επίσκεψης ασθενών, δεν επηρεάζει τον τρόπο καταβολής της αμοιβής, τον τρόπο και χρόνο έκδοσης των στοιχείων καθώς και το περιεχόμενό τους και ότι, **δεν τίθεται όριο έκδοσης αποδείξεων "δωρεάν"**, που ως πραγματικό γεγονός, όπως γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών, κρίνεται από τον αρμόδιο έλεγχο.

Για κάθε πρόσθετη πληροφορία θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Ακριβές Αντίγραφο Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Η Προϊστα/νη της Γραμματείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

*Οι επισημάνσεις με τα έντονα γράμματα στην εγκύκλιο έγιναν από τη σύνταξη των "Ορθοδοντικών Νέων".

4. Κάλυψη ελεχθέντων συναδέλφων από ΣΔΟΕ.

Στο χρονικό διάστημα από 1 έως 10 Ιανουαρίου είχαν ήδη πραγματοποιηθεί οι πρώτοι "δειγματοληπτικοί" έλεγχοι του ΣΔΟΕ. Με επιστολή προς τον Πρόεδρο της Ε.Ο.Ο. και κοινοποίηση προς τον Πρόεδρο του Ο.Σ.Α. κο Π. Αλεξίου θέτουμε το θέμα. Βεβαίως η Γ.Σ. της Ε.Ο.Ο. είχε ήδη δεσμευτεί από τις 7/12/2002 ότι θα καλύψει οικονομικά πιθανές διώξεις λόγω μη τήρησης του Βιβλίου Ασθενών. Μη γνωρίζοντας όμως τον συνολικό αριθμό πιθανών αιτημάτων και κατά πόσο η Ε.Ο.Ο. θα έχει την οικονομική δυνατότητα να ανταποκριθεί (ιδίως μετά την δήλωση του Προέδρου της ότι η κάλυψη θα γίνει από την "Οδοντιατρική Κοινότητα και όχι την Ομοσπονδία μόνο") σπεύσαμε να προτείνουμε μια διέξοδο και που είχε εφαρμοστεί κατά τη μεταβατική περίοδο καθιέρωσης του Βιβλίου Ασθενών στους Ιατρούς τον Σεπτέμβριο του 1992. Το ίδιο αίτημα τέθηκε στον Κώδικα προφορικά. Η εγκύκλιος 1010790 αναφέρει: "για το πρώτο διάστημα εφαρμογής, τυχόν καταχωρήσεις των δεδομένων του βιβλίου επίσκεψης ασθενών στο βιβλίο εσόδων-εξόδων με διαφορετικό τρόπο **δεν θα επισύρουν πρόστιμο, θεωρούμενες ως μικροπαράτυπες**".

Αρ. Πρ. 729 Αθήνα, 14/1/2003

Πρόεδρο Δ.Σ. της Ε.Ο.Ο.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,
Γνωρίζουμε, τόσο τις δύσκολες στιγμές που διέρχεται η Οδοντιατρική οικογένεια, όσο και τις προσπάθειές σας να επιλυθούν τα φορολογικά προβλήματα που έχουν ανακύψει με κύριο το βιβλίο ασθενών. Ανεξάρτητα όμως από τις προσπάθειες όλων μας προς κάθε κατεύθυνση, μέχρι να υπάρξει θετική κατάληξη, κάποιοι συνάδελφοί μας έχουν ήδη ελεγχθεί και λόγω μη τήρησης του βιβλίου ασθενών κινδυνεύουν να τους επιβληθούν διοικητικά πρόστιμα. Στεκόμενοι λοιπόν, αλληλέγγυοι προς αυτούς, εκτός από την οικονομική κάλυψη της Ε.Ο.Ο. που έχουμε δεσμευτεί να παρέχουμε ως κλάδος στην Γενική Συνέλευση της 7/12/2002, θέλουμε να σας προτείνουμε μια εναλλακτική δυνατότητα με σκοπό να στηρίξουμε τους διωκθέντες συναδέλφους μας.

Κατά την αρχική εφαρμογή του βιβλίου ασθενών την 1/9/92 στους ιατρούς, υπήρξε ελαστική εφαρμογή κατά την επιβολή προστίμων, όπως προβλέπεται από την §11 του άρθρου 64 του ν. 2065/92. Ειδικά, από 1/9-30/9/92 ζητήθηκε με την Εγκ. 1100949/989 ΠΟΛ. 1216/2-10-92 από τις Δ.Ο.Υ. να μην επιβάλλουν πρόστιμα, στα πλαίσια της Χρηστής Διοίκησης.

Θα μπορούσε λοιπόν η Ε.Ο.Ο. σε χρόνο που θα κρίνει κατάλληλο, εάν τελικώς δεν αποσυρθεί το βιβλίο ασθενών, να ζητήσει από τις αρμόδιες υπηρεσίες, να μην επιβληθούν πρόστιμα κατά την έναρξη εφαρμογής του. Βασίζόμενοι στο παραπάνω "δεδικασμένο" ως μεταβατική περίοδος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το διάστημα από 1/1/2003 έως 31/1/2003. Το αίτημα αυτό αν γίνει δεκτό, θα ανακουφίσει αποτελεσματικά όσους συνάδελφους αρνήθηκαν να εφαρμόσουν τον ν. 3052/02 υπακούοντας στις αποφάσεις της Γ.Σ. της Ε.Ο.Ο.

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

2. Ακτινογραφικό Οδοντιατρικό Μηχάνημα

Μετά την κατάθεση της κοινής επιστολής διαμαρτυρίας με την Ελληνική Εταιρεία Στοματογναθοπροσωπικής Χειρουργικής προς το Υπουργείο Υγείας και τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Έκτορα Νασιώκα έγιναν τρεις παραστάσεις ενημέρωσης προς το γραφείο του με τελικό αίτημα την απευθείας συνάντηση Υφυπουργού-Δ.Σ. των δύο Επιστημονικών Εταιρειών. Στις 13/1/2003 η κα Κ. Ζαρμπί της επιτροπής επαγγελματικών θεμάτων ενημέρωσε με συμπληρωματικό υπόμνημα τον αρμόδιο σύμβουλο του Υφυπουργού κ. Γ. Μπαρούτη, ο οποίος χρεώθηκε και το θέμα. Στις 28/1/2003 ο εκπρόσωπος του Δ.Σ. κος Γ. Δαμανάκης συναντήθηκε με τον ιδιαίτερο του Υφυπουργού κ. Α. Καρδαμίκη. Τέλος στις 31/1/2003 επανήλθαμε με νέα κοινή επιστολή (αρ. πρ. 740 και 08/03) των δύο επιστημονικών εταιρειών Ε.Ο.Γ.Μ.Ε. και Ε.Ε.Σ.Χ. όπου και κατατέθηκε υπόδειγμα της προτεινόμενης τροπολογίας του Π.Δ. 84. Η προσπάθεια στοχεύει στην άμεση διευθέτηση της τυπικής διαδικασίας εξαίρεσής μας από την υποχρεωτική απόκτηση ακτινογραφικού μηχανήματος (σημ.:όποιος συνάδελφος επιθυμεί να διατηρήσει ή να αποκτήσει τέτοιο μηχανήματα δύναται με το παρόν Π.Δ). Η συνεργασία μας με την Ελληνική Εταιρεία Στοματογναθοπροσωπική Χειρουργική ήταν άφογη και επικοδομητική.

Σας παραθέτουμε την επιστολή με την οποία ελπίζουμε να κλείσει το χρονίζον θέμα παράλληλα βέβαια με τις συνεχείς

παραστάσεις προς το Υπουργείο Υγείας. Στην τελευταία συνάντηση της 31/1/2003 του Προέδρου της Ε.Ο.Γ.Μ.Ε. με τον σύμβουλο κ. Α. Καρδαμίκη δόθηκε η προφορική διαβεβαίωση ότι ο Υφυπουργός έχει ενημερωθεί, το αντιμετωπίζει θετικά και θα συμπεριληφθεί το αίτημά μας μαζί με άλλες τροποποιήσεις που θα κατατεθούν άμεσα στη Βουλή.

Αρ πρ 740-08/03

Αθήνα, 30/1/2003

Προς τον Υφυπουργό Υγείας κ. Έκτορα Νασιώκα

Κύριε Υφυπουργέ,

Με την επιστολή αυτή, εκπροσωπώντας την Εταιρεία Ορθοδοντικής και Γναθοπροσωπικής Μελέτης και Έρευνας καθώς και την Ελληνική Εταιρεία Στοματογναθοπροσωπικής Χειρουργικής, θα θέλαμε να θέσουμε εκ νέου υπόψη σας το θέμα της εξαίρεσης των Ορθοδοντικών και Γναθοχειρουργών από την υποχρέωση απόκτησης του απλού ακτινογραφικού οδοντιατρικού μηχανήματος.

Η παράταση της προθεσμίας υποβολής νέων αδειών λειτουργίας ιατρείων δεν καλύπτει τους εν ενεργεία συνάδελφους που αλλάζουν χώρο εργασίας ή τους νέους συνάδελφους που κάνουν έναρξη επαγγέλματος. Αμφότεροι υφίστανται άμεσα τις συνέπειες, όσο δεν διευθετείται το θέμα, όταν ζητούν άδεια λειτουργίας ιατρείου από τις οικίες Νομαρχίες.

Μετά την κατ' ιδίαν συνάντηση της 13^{ης} Ιανουαρίου 2003 του αρμοδίου συμβούλου σας κ. Γ. Μπαρούτη με την εκπρόσωπό μας κα Α. Ζαρμπί και της 28^{ης} Ιανουαρίου 2003 του κ. Α. Καρδαμίκη με τον εκπρόσωπό μας κ. Γ. Δαμανάκη θα θέλαμε να σας γνωστοποιήσουμε εγγράφως την πρότασή μας για τροποποίηση του Π.Δ. 84, σε μια προσπάθεια άμεσης διευθέτησης της τυπικής διαδικασίας εξαίρεσής μας.

Το Παράρτημα Β' του Προεδρικού Διατάγματος 84/10-4-2001(ΦΕΚ Α' 70/10-4-2001), υπό τον τίτλο "ΕΞΟΓΛΙΣΜΟΣ" τροποποιείται ως εξής:

Στην επικεφαλίδα "ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ" και στον αριθμό 5 αυτής (ακτινογραφικό) προστίθεται η εξής διευκρίνιση:

Εξαιρούνται από την υποχρέωση απόκτησης του ακτινογραφικού οι κάτοχοι της Ορθοδοντικής και Γναθοχειρουργικής ειδικότητας.

Τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο Επιστημονικών Εταιρειών μας, εκτιμώντας το θέμα του ακτινογραφικού οδοντιατρικού ως θέμα μείζονος σημασίας για τις ειδικότητες μας παρακαλούν θερμά όπως δεχθείτε μία συνάντηση μαζί τους. Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε πληροφορία ή ενημέρωση, που θα μας ζητήσετε, στα τηλ. 210-8227576, 210-6842839, φαξ 210-8253176, e-mail: stathvas@otenet.gr, rallis@hol.gr
Με εκτίμηση,

Για το Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρείας Στοματογναθοπροσωπικής Χειρουργικής

Ο Πρόεδρος

Καθηγητής Δημήτριος Καρακάσης

Ο Γεν. Γραμματέας

Δρ Γεώργιος Ράλλης

Για το Δ.Σ. της Εταιρείας Ορθοδοντικής και Γναθοπροσωπικής Μελέτης και Έρευνας

Ο Πρόεδρος

Βασίλειος Σταθόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας

Γεράσιμος Αγγελόπουλος

Κοιν.: Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία
Οδοντιατρικός Σύλλογος Αθηνών

ΦΑΚΕΛΟΣ ΧΡΟΝΙΖΟΝΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

3. Ασφαλιστικά Ταμεία

α. Ιστορική αναδρομή

Σε περίοδο οικονομικής ύφεσης το θέμα "ασφαλιστικά Ταμεία" έπρεπε να ανοίξει γιατί αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της χρηματοοικονομικής ροής προς τα ορθοδοντικά ιατρεία. Το Δ.Σ. της ΕΟΓΜΕ δεν παραγνωρίζει βέβαια το γεγονός ότι με τόσα ανοικτά θέματα είναι αδύνατον να ανταποκριθούμε άμεσα σε όλα. Κατά τη γνώμη μας το πρόβλημα των ασφαλιστικών ταμείων έχει πολλές παραμέτρους και έχει γίνει ιεράρχηση προτεραιοτήτων για λόγους τακτικής. Ήδη από το 1998 έχει γίνει κοινοποίηση της λίστας των αναγνωρισμένων από το ΚΕ.Σ.Υ. ειδικών συναδέλφων σε μια ενημέρωση για το ποιος είναι ο πλέον κατάλληλος για παροχή ορθοδοντικών υπηρεσιών. Η ενημέρωση αυτή ανανεώνεται κάθε περίπου 18 μήνες. Πρόσφατα με επιστολή του προέδρου του Ο.Σ.Α. κ. Π. Αλεξίου ζητήθηκε να γίνει διάκριση στους συμβεβλημένους οδοντίατρους μεταξύ Ορθοδοντικών και Οδοντιάτρων που παρέχουν ορθοδοντικές υπηρεσίες. Προτροπή προς τα ασφαλιστικά ταμεία για πρόσληψη ελεγκτών Ορθοδοντικών έχει γίνει ήδη το 1992 από τον τότε Πρόεδρο της Ε.Ο.Ο. κ. Δαμουλή)

β. Σημερινή δράση

Σήμερα μετά από πολλές προσπάθειες έχουμε κοινοποιήσει σε όλους τους Ορθοδοντικούς συναδέλφους τον "Οδηγό Ορθοδοντικής Περιθάλψης Ασφαλιστικών Ταμείων Ελλάδος" για τον οποίο έχουμε λάβει πολλά επαινετικά σχόλια για τα οποία σας ευχαριστούμε θερμά. Παράλληλα, στοχεύουμε να λύσουμε κάποιες γραφειοκρατικές δυσλειτουργίες, που εμφανίζουν τα περισσότερα από τα Ταμεία αυτά, όπως είναι η διαφορετική "πολιτική" πληρωμών τους, ως προς το χρόνο και το ύψος του ποσού των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών που δίνουμε στους δικαιούχους ασφαλισμένων τους και ασθενείς μας. Θεωρούμε ότι η απαίτηση πρόσφατων Α.Π.Υ. ανεξάρτητα από την περίοδο καταβολής των ανάλογων ποσών από τους ασφαλισμένους τους είναι παράνομη με τις ισχύουσες διατάξεις περί στοιχείων. Θέσαμε το πρόβλημα στην προϊσταμένη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών κα Μ. Γυφτάκη, στις 21/1/2003 και μας ζητήθηκε να αποστείλουμε το αίτημα γραπτώς (αρ. πρ 738) μαζί με τον κατάλογο των ασφαλιστικών ταμείων που αυθαιρετούν. Με νέα παράσταση στις 4/2/2003 στην αρμόδια εισηγήτρια κα Φραγκούλη και προϊσταμένη κα Μ. Γυφτάκη διευκρινίσθηκαν τα σημεία στα οποία θεωρούμε ότι πρέπει να

γίνει σαφής αναφορά (π.χ. ως ελεύθεροι επαγγελματίες δεν υπαγόμεθα σε έκδοση απόδειξης εντός συγκεκριμένης διαχειριστικής περιόδου) και ζητήθηκε να επισπευσθεί η απάντηση προς την ΕΟΓΜΕ. Παράλληλα, έγινε δεκτό να κοινοποιηθούν στα Ασφαλιστικά Ταμεία **υπηρεσιακώς** οι διατάξεις που ορίζουν την έκδοση Α.Π.Υ. ώστε να συμμορφωθούν οι διαδικασίες των οικονομικών υπηρεσιών τους. Ελπίζουμε, ότι με τις παρεμβάσεις αυτές θα πάψουμε να εκδίδουμε τμηματικές αποδείξεις Α.Π.Υ. σε διαφορετικό χρόνο από την είσπραξη χρημάτων προκειμένου να μην χάσουν τις ασφαλιστικές καλύψεις οι ασθενείς μας. Η αποσταλείσα επιστολή έχει ως ακολούθως:

Αρ. πρ. 738

Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 2002

Προς προϊσταμένη Διευθύνσεως Στοιχείων
Υπουργείου Οικονομικών

Αξιότιμη κα Διευθύντρια,

Μετά την κατ' ιδίαν συνάντηση της 21 Ιανουαρίου 2003 για θέματα της αρμοδιότητάς σας, θα θέλαμε να σας γνωστοποιήσουμε και εγγράφως ότι ορισμένα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας μας απαιτούν για την καταβολή χρημάτων στους ασθενείς μας και ασφαλισμένους τους συνολική απόδειξη και όχι τμηματικές όπως συνήθως είναι οι καταβολές χρημάτων προς εμάς. Ορισμένα άλλα ταμεία απαιτούν τμηματικές αποδείξεις (π.χ. 60 € ανά μήνα) ασχέτως του τρόπου πληρωμής μας είτε αφορά μια συνολική αμοιβή είτε αφορά τμηματικές καταβολές διαφόρων ποσών.

Τέλος, τα περισσότερα ασφαλιστικά ταμεία, από την επισυναπτόμενη κατάσταση, απαιτούν από τους ασφαλισμένους τους "πρόσφατη" απόδειξη παροχής υπηρεσιών από το θεράποντα ορθοδοντικό σε σχέση με τον χρόνο που πρόκειται να καλύψει μέρος του καταβληθέντος ποσού το Ταμείο τους, ασχέτως του χρόνου ή του τρόπου καταβολής χρημάτων προς τον παρέχοντα τις παραπάνω υπηρεσίες.

Θα παρακαλούσαμε λοιπόν να μας ενημερώσετε εάν είναι σύμφωνες με τις διατάξεις έκδοσης στοιχείων, και άρα νόμιμες οι απαιτήσεις των ασφαλιστικών ταμείων προκειμένου να καταβάλουν στους ασθενείς μας και δικαιούχους τους τις ασφαλιστικές παροχές για ορθοδοντική θεραπεία (ακολουθεί κατάλογος Ασφαλιστικών Ταμείων).

4. Διαφημιστική εξόρμηση ενημέρωσης κοινού για την παροχή ορθοδοντικών υπηρεσιών από ειδικούς Ορθοδοντικούς.

Μετά από προετοιμασία δύο μηνών, η επιτροπή επαγγελματικών θεμάτων Δ.Σ. της Εταιρείας μας που αποτελείται από τις συναδέλφους Ε. Αναστασοπούλου, Κ. Ζαρμπί και Α. Κόντη σε συνεργασία με το Δ.Σ. της Εταιρείας μας προχώρησαν σε έρευνα αγοράς για την υλοποίηση ενός τέτοιου εγχειρήματος. Ήδη συμπληρώθηκαν οι προσφορές για εκτύπωση του ενημερωτικού φυλλαδίου "Γνωριμία με την Ορθοδοντική" σε μεγάλες ποσότητες, προσεγγίσθηκαν οι πιθανοί χορηγοί μιας τέτοιας προσπάθειας καθώς και καταγράφηκε το κόστος φιλοξενίας σε διάφορα έντυπα. Σας πληροφορούμε, ότι παρά το υπερβολικό κόστος (ύψους εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ) το νέο Δ.Σ. φιλοδοξεί να ξεκινήσει την τριετία 2003-2005 το αναγκαίο αυτό εγχείρημα για την επαγγελματική μας κατοχύρωση. Καλούμε όλους τους συναδέλφους να εγγραφούν μέλη στην Ε.Ο.Γ.Μ.Ε. ώστε με την συνδρομή τους ή με μία έκτακτη εισφορά να στηρίξουν την πανελλήνια αυτή προσπάθεια. Ειδικά η παρέμβαση-εξόρμηση της Εταιρείας μας αυτή θεωρείται μια "ειδική" δράση, που βεβαίως δεν μπορεί να καλύπτει τα μη μέλη της ως μη ερωτηθέντα και ως μη συνεισφέροντα οικονομικά.

Παρακαλούνται οι συνάδελφοι που δεν έχουν τακτοποιήσει την συνδρομή του 2003 να επικοινωνήσουν με τον ταμία κο Δαμανάκη στο τηλέφωνο 210-9814010 ή μπορούν να καταθέσουν το ανάλογο ποσό στο λογαριασμό: 104-002002-014369 της Alpha Τράπεζας. Η συνδρομή μέλους για το 2003 διατηρήθηκε στα 50 ευρώ ενώ για τα σπουδαστικά μέλη στα 15 ευρώ.

5.

Προστασία ειδικότητας - πρόταση ανάληψης κοινής δράσης Ορθοδοντικών Εταιρειών-Ε.Σ.Ο.Ε.

Καθημερινά διαπιστώνουμε την αλληλοεπικάλυψη συγκεκριμένων τομέων παροχής "οδοντιατρικών υπηρεσιών" σε μικρά ή μεγαλύτερα παιδιά με συναδέλφους παιδοδοντιάρχους, καλούμαστε μάλιστα στο 13^ο Σεμινάριο Συνεχούς Επιμόρφωσης της Ελληνικής Παιδοδοντικής Εταιρείας με θέμα: Νεότερες εξελίξεις στην Παιδοδοντία-Εγκαιρη ορθοδοντική παρέμβαση: "Καλύτερα πρόσωπα με καλύτερα λειτουργικά μηχανήματα". Τέλος διαπιστώνουμε την ύπαρξη κοινής περιπτώσιολογίας στον πίνακα οδοντιατρικών πράξεων του Ο.Σ.Α. με χαμηλότερο τιμολόγιο στο τμήμα Παιδοδοντικές αμοιβές. Νομίζουμε ότι είναι υποχρέωσή όλης της Ορθοδοντικής κοινότητας να διευθετήσει από κοινού με τα όμορα γνωστικά αντικείμενα της Οδοντιατρικής τα παραπάνω θέματα αρχίζοντας ίσως από τα πιο κραυγαλέα, όπως τον πίνακα οδοντιατρικών πράξεων. Με αυτό το πνεύμα αποστείλαμε επιστολή-πρόσκληση προς τον Επαγγελματικό Σύλλογο Ορθοδοντικών Ελλάδος.

Αρ. Πρ. 744

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2003

Προς τον Ε.Σ.Ο.Ε.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,
 Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ε.Ο.Γ.Μ.Ε. σας ευχαριστούμε θερμά για την πρόσκληση, να απευθύνουμε χαιρετισμό στο 1^ο Επαγγελματικό Συνέδριο της Εταιρείας σας. Με την παρούσα επιστολή θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε, ότι θεωρούμε υποχρέωσή μας να ανταποκριθούμε θετικά στην ευγενική σας πρόσκληση.
 Παράλληλα, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας το θέμα του τιμολογίου κατώτερων επιτρεπών ορθοδοντικών αμοιβών του Ο.Σ.Α. Όπως ίσως γνωρίζεται στο τμήμα "πρόληψη-παιδοδοντία" του παραπάνω πίνακα το 30% της περιπτώσιολογίας του αφορά ορθοδοντικά μηχανήματα ή ορθοδοντικές πράξεις και μάλιστα με διαφορετική τιμολόγηση από το τμήμα που αφορά την "Ορθοδοντική" περιπτώσιολογία. Συγκεκριμένα οι κωδικοί 2061-2066 και 2080 νομίζουμε, ότι χρήζουν κάποιων τροποποιήσεων τόσο ονομαστικών όσο και τιμολογιακών, σε συνεννόηση με την Παιδοδοντική Εταιρεία.
 Σας διαβεβαιώνουμε λοιπόν, ότι θα ανταποκριθούμε θετικά, με συνολική πρόταση, σε πιθανή πρόσκλησή σας προς τις επιστημονικές Ορθοδοντικές Εταιρείες για διαμόρφωση κοινής θέσης και συνεννόησης με την Παιδοδοντική Εταιρεία. Πιστεύουμε ότι η σημερινή εκκρεμότητα, δηλαδή δύο ουσιαστικά ανάλογες περι-

πτώσιολογίες οδοντιατρικών πράξεων με διαφορετικές τιμές στον πίνακα κατώτερων επιτρεπών αμοιβών στον μεγαλύτερο Οδοντιατρικό Σύλλογο της χώρας δεν μας τιμά. Στη διάθεσή σας, για μια κοινή συνάντηση σε χρόνο και τόπο που θα μας ορίσετε.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΝΕΑ

Επιτυχία των κινητοποιήσεων ΕΟΟ και Οδ/κών Συλλόγων

Η συνισταμένη πίεση του Οδοντιατρικού κόσμου με τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις είχαν σαν αποτέλεσμα την δέσμευση του Υπουργού Υγείας κ. Κ. Στεφανή, όπως ενημερωθήκαμε από την Ε.Ο.Ο., ότι θα παραταθεί για δύο έτη η προθεσμία των Ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας για απόκτηση νέας άδειας λειτουργίας. Παρατείνεται δηλαδή μέχρι τις 10-4-2005

Επίσης η προβλεπόμενη προθεσμία προσαρμογής τριών (3) ετών παραμονής των ήδη λειτουργούντων ιδιωτικών ιατρείων συστεγαζόμενα με κατοικίες δικαιούχων, παρατείνεται μέχρι τις 10-4-2005. Επιτυχία των κινητοποιήσεων της ΕΟΟ και των Οδοντιατρικών Συλλόγων της χώρας

Η συνισταμένη πίεση του Οδοντιατρικού κόσμου με τις αγωνιστικές κινητοποιήσεις είχαν σαν αποτέλεσμα την δέσμευση του Υπουργού Υγείας κ. Κ. Στεφανή, όπως ενημερωθήκαμε από την Ε.Ο.Ο., ότι θα παραταθεί για δύο έτη η προθεσμία των Ιδιωτικών φορέων παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας για απόκτηση νέας άδειας λειτουργίας. Παρατείνεται δηλαδή μέχρι τις 10-4-2005

Επίσης η προβλεπόμενη προθεσμία προσαρμογής τριών (3) ετών παραμονής των ήδη λειτουργούντων ιδιωτικών ιατρείων συστεγαζόμενα με κατοικίες δικαιούχων, παρατείνεται μέχρι τις 10-4-2005.

Αμοιβές προσωπικού ορθοδοντικών ιατρείων

Από την Διεύθυνση αμοιβής εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εκδόθηκε ο πίνακας αμοιβών υπαλλήλων για το 2003. Με βάση την εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας ισχύουσα από 15-4-2002 (ΠΚ 19/29-4-2002) και με διορθωτικό ποσό 0,3% από 1-1-2003, η αύξηση για όλο το 2003 διαμορφώνεται στο 3,9%. Ανάλογα με τον χρόνο προϋπηρεσίας και τα διάφορα επιδόματα ο βασικός μισθός υπαλλήλου γραφείου διαμορφώνεται ως ακολούθως:

ΧΡΟΝΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ 1/1/2003-31/12/2003	ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΡΙΕΤΙΩΝ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΑΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΑΜΩΝ 1/1/2003-31/12/2003	ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΓΑΜΩΝ 1/1/2003-31/12/2003
0-3	519,87	0,00	51,99	519,87	571,86
3-6	519,87	51,99	51,99	571,86	623,85
6-9	519,87	103,97	51,99	623,84	675,83
9-35	519,87	155,99	51,99	675,83	727,82

ΗΜΕΡΙΔΕΣ

16^ο Διεθνές Συνέδριο Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής
 14-20 Μαΐου 2003, Αθήνα
 Πληροφορίες: Email: info@haoms.org τηλ.: 210-6842839

33^ο Πανελλήνιο Παιδοδοντικό Συνέδριο
 23-25 Μαΐου 2003, Καλαμάτα
 Πληροφορίες: Email: info@era.gr τηλ.: 210-3634944

Εταιρεία Ορθοδοντικής & Γναθοπροσωπικής Μελέτης & Έρευνας
 Σεμινάριο Dr. Lars Christensen
 5 Απριλίου 2003
 Σεμινάριο Typodont Dr. Lars Christensen
 6 Απριλίου 2003
 Πληροφορίες: τηλ.: 210-9814010, E-mail: fsynodin@otenet.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ε.Ο.Γ.Μ.Ε.

Πρόεδρος: Βασίλειος Σταθόπουλος, **Αντιπρόεδρος:** Ηλίας Μπισάνης, **Γεν. Γραμματέας:** Γεράσιμος Αγγελόπουλος, **Ταμίας:** Γιώργος Δαμανάκης, **Υπ. Δημ. Σχέσεων:** Δημήτρης Κωνσταντώνης, **Αναπληρ. Μέλη:** Πάυλος Τσίμας, Κώστας Παναγιωτίδης, Ελένη Βασταρδή.

Επιμέλεια έκτακτης έκδοσης: Βασίλειος Σταθόπουλος
Σχεδιασμός - Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση: ΤοDe Publication • τηλ./fax: 210-2116221

Τα άρθρα, τα οποία δημοσιεύονται στα Ορθοδοντικά Νέα, επιλέγονται με κριτήρια την επικαιρότητα, την επιστημονική εγκυρότητα και την πρωτοτυπία. Οι απόψεις που εκφράζονται δεν δεσμεύουν αποκλειστικά τον εκδότη. Σκοπός της έκδοσης είναι η παρουσίαση διαφορετικών απόψεων - αρκεί να μην εκφέρονται αυθαίρετα - και η δημιουργία καταλλήλου πλαισίου διαλόγου και ανταλλαγής ιδεών με επίκεντρο την προαγωγή των σκοπών της Ε.Ο.Γ.Μ.Ε. Άρθρα μεγαλύτερα των 300 λέξεων δεν γίνονται κατ' αρχήν δεκτά. Χειρόγραφα και άλλα πρωτότυπα δεν επιστρέφονται. Τα Ορθοδοντικά Νέα θα δημοσιεύσουν νέα όλων των Εταιρειών μέσω των οποίων μέλη της Ορθοδοντικής κοινότητας στην Ελλάδα εκπροσωπούνται, αρκεί να κοινοποιηθούν στη διεύθυνση αλληλογραφίας έκδοσης, Σολωμού 9, 154 51 Νέο Ψυχικό.